

GEÇ YAŞTA PSİKOTİK ÖZELLİKLİ DEPRESYONUN NADİR BİR SEBEBİ: HİPERKALSEMİ

Naciye Ayşe Bağcı¹, Şebnem Pırıldar¹

¹Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, İzmir

Giriş: Yaşlılık döneminde ilk kez ortaya çıkan psikotik belirtiler alta yatan nörolojik, metabolik, endokrinolojik organik sebeplerin araştırılması açısından dikkat gerektirir. Bu nedenle metabolik ve endokrinolojik bozuklukların erken dönemde araştırılması tanı ve tedavi açısından kritik öneme sahiptir. Endokrinolojik sebeplere bakıldığında hiperkalsemi, özellikle paratiroid adenomu ile ilişkili olduğunda, nöropsikiyatrik semptomlara (depresyon, psikotik bulgular, konfüzyon) neden olabilir. Belirtiler uzun süreli subklinik hiperkalsemi döneminden sonra ortaya çıkar; ancak semptom şiddeti ile hiperkalsemi derecesi arasında zayıf bir korelasyon bulunmaktadır. Bu olgu sunumunda alta yatan hiperkalsemiye bağlı gelişen psikotik özellikli depresyonun klinik seyri ve multidisipliner yaklaşımın önemi vurgulanmaktadır.

Yöntemler / Olgu Sunumu: 62 yaşında erkek hasta, evli, eşiyle yaşıyor. Daha önce psikiyatrik yakınması ve başvurusu olmayan olgu son 1 aydır olan değersizlik duyguları, düşüncelerde ve hareketlerde yavaşlama, uykuda azalma, organlarının yanlış çalıştığını düşünme yakınmaları ile dış merkeze başvurmuş. Tedavisi venlafaksin 37,5 mg/gün, olanzapin 7,5 mg/gün olarak düzenlenen olgu yakınmalarının şiddetlenerek devam etmesi üzerine tarafımızca yatışı yapılarak takip edildi. Yatışındaki ruhsal durum muayenesinde depresif, affekti künt, psikomotor retardasyonu belirgin, somatik ve nihilistik sanrıları mevcut

olarak değerlendirildi. İl gün rutin tetkiklerinde kalsiyum düzeyi 12.1 mg/dL, parathormon düzeyi 295 ng/L olarak sonuçlanan hastanın endokrinoloji ile beraber ileri tetkikleri yapıldı. Paratiroid adenomuna bağlı primer hiperparatiroidizm ve hiperkalsemi tanısı konuldu. Endokrinoloji tarafından hiperkalsemiye yönelik tedavisi yapılan olgunun 1 haftalık süreçte olgunun yakınmaları gerilemiş olup olanzapin 2,5 mg/gün, venlafaksin 150 mg/gün tedavisiyle taburcu edildi. Taburculuk sonrası genel cerrahi tarafından hastaya paratiroidektomi uygulandı. Olgu şu anda remisyonda seyretmektedir. Olgunun onamı alınmıştır.

Tartışma ve Sonuç: Yaşlı hastalarda ilk kez ortaya çıkan psikotik depresyon semptomları mutlaka organik nedenler açısından kapsamlı araştırılmalıdır. Psikiyatrik ve metabolik hastalıklar arasındaki ilişki göz önünde bulundurularak, tedavi planları hastaya özgü ve kapsamlı olmalıdır. Endokrinolojik hastalıklar da psikiyatrik tabloların altında yatan sebep olabilir; dolayısıyla multidisipliner yaklaşım ve erken tanı hayati önem taşımaktadır. Literatürde hiperkalseminin depresyon, anksiyete, kognitif bozulma ve nadiren psikotik belirtilere yol açtığı bildirilmektedir. Tedavi edilmemiş hiperkalsemi, psikotik semptomların devamına yol açabilir; ancak uygun tedavi ile semptomlar gerileyebilir.

Anahtar Kelimeler: Hiperkalsemi, paratiroidizm, psikotik özellikli depresyon